

KONKURENCES PADOME

Blaumaņa ielā 5a, Rīgā, LV-1011 ♦ Tālrunis 7282865 ♦ Fakss 7242141

L Ē M U M S

Rīgā

Nr. 112

(Prot. Nr. 50, 5.§)

2007. gada 14. septembrī

Par tirgus dalībnieku apvienošanos

Lieta Nr. 1468/07/05/20

Par SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „OS īpašumi” apvienošanos

Konkurences padome 20.06.2007. saņēma SIA „Lukoil Baltija R” (turpmāk – Lukoil) 19.06.2007. ziņojumu par apvienošanos, kas paredzēta, Lukoil nomājot degvielas uzpildes staciju (turpmāk – DUS) „Pie apvedceļa”, Aiviekstes pagastā, Aizkraukles rajonā, no SIA „OS īpašumi” (turpmāk – Ziņojums). Ziņojums saturēja visu nepieciešamo informāciju atbilstoši Ministru Kabineta 26.10.2004. noteikumu Nr.897 „Kārtība, kādā iesniedzams un izskatāms ziņojums par tirgus dalībnieku apvienošanos” (turpmāk – Noteikumi) prasībām, tādēļ Konkurences padome ar 27.06.2007. vēstuli Nr.1444 informēja iesniedzēju, ka par pilna ziņojuma saņemšanas dienu tiek uzskatīts 2007.gada 20.jūnijs.

Lukoil ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003134777 reģistrēta komercsabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Alīses iela 3, Rīga. SIA „OS īpašumi” ir Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā ar Nr.40003715714 reģistrēta komercsabiedrība, kuras juridiskā adrese ir Bauskas iela 58a, Rīga.

Izvērtējot ziņojumā sniegto un papildus iegūto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. Apvienošanās dalībnieki

Lukoil vienīgais dalībnieks ir Nīderlandes kompānija „Lukoil Europe Holdings BV” un tās galvenie darbības virzieni ir naftas produktu vairumtirdzniecība, mazumtirdzniecība, kuģu bunkurēšana u.c. darbība saskaņā ar statūtiem. Valsts ieņēmumu dienests (turpmāk – VID) ir izsniedzis Lukoil

licenci BM Nr.00000000101 (derīga no 03.09.2004.) naftas produktu mazumtirdzniecībai, tai skaitā 13 DUS Rīgā un Rīgas rajonā. Lukoil neto apgrozījums Latvijā 2006. finanšu gadā bija 142 356 218 latu.

SIA „OS ģpašumi” dalģbnieki ir sešas fiziskas personas un tās galvenais darbģbas veids ir operģcijas ar nekustamajiem ģpašumiem, kģ arģ cita statģtos paredzģtģ darbģba. SIA „OS ģpašumi” 2006.gada neto apgrozģjums bija 103 550 latu.

2. Apvienoģnģs veids

Saskaņģ ar Ziņojumam pievienoto 14.06.2007. noslģgto *Priekģslģgumu par degvielas uzpildes stacijas nomu* Iznomģtģjs – SIA „OS ģpašumi” – iznomģs, bet Nomnieks – Lukoil – pieņems pagaidu valdģjumģ un lietoģnģ par maksu DUS ar visģm ģkģm un bģvģm, piederumiem un mantu, kas atrodas „Pie apvedceļģ”, Aiviekstes pagastģ, Aizkraukles rajonģ. (*)

Kģ norģdģts Ziņojumģ, lģdz šim SIA „OS ģpašumi” DUS „Pie apvedceļģ”, Aiviekstes pagastģ, Aizkraukles rajonģ nomģ SIA „OS Operators”. Saskaņģ ar Uzņģmuma reģģstra 28.06.2007. izziņģ norģdģto, SIA „OS ģpašumi” un SIA „OS Operators” ir vieni dalģbnieki, kuriem pieder 100% minģto sabiedrģbu kapitģla daļas, tģdģjģdi SIA „OS ģpašumi” un SIA „OS Operators” uzskatģmi par saģstģtajiem uzņģmumiem.

Konkurences padome secina, ka šģs darģjums, kura rezultģtģ viens tirģus dalģbnieks nomas veidģ iegģst tiesģbas izmantot otra tirģus dalģbnieka aktģvus, ir uzskatģms par apvienoģģanos Konkurences likuma 15.panta pirmģs daļas 3.punkta izpratnģ.

3. Ziņojuma iesnieģģģanas pienģkums

Saskaņģ ar Konkurences likuma 15.panta otro daļģ „tirģus dalģbnieki, kuri nolģmuģģi apvienotģes kģdģ no šģ panta pirmģjģ daļģ paredzģtajiem veidiem, pirms apvienoģģnģs iesniedz Konkurences padomeģ par to ziņojumu saskaņģ ar šģ likuma 16.pantu, ja pastģv viens no šģdiem nosacģģjumiem:

1) apvienoģģnģs dalģbnieku kopģjģis apgrozģģjums iepriekģģjģ finanģģu gadģ ir bijģs ne mazģks kģ 25 miljoni latu;

2) apvienoģģnģ iesaģstģto tirģus dalģbnieku kopģjģ tirģus daļģ konkrģtajģ tirģģ pģrsniedz 40 procentus.”

Ziņojumģ ietvertģ un tam pievienotģ informģcija liecina par to, ka apvienoģģnģs dalģbnieku kopģjģis apgrozģģjums iepriekģģjģ finanģģu gadģ pģrsniedz Konkurences likumģ minģto slieksni un tģdģļ apvienoģģnģs ir paziņojama Konkurences padomeģ.

4. Konkrģtie tirģi

Saskaņģ ar Konkurences likuma 16.panta treģģo daļģ Konkurences padome ar lģmumu aizliedģ apvienoģģģnos, kuras rezultģtģ rodas vai nostģprinģs dominģģjoģģais stģvoklis vai var tģkt bģtģiski samazinģta konkurence jebkurģ konkrģtajģ tirģģ. Konkurences likuma 1.panta 5.punkts nosaka, ka konkrģtģs

preces tirgus ir noteiktas preces tirgus, kurā ietverts arī to preču kopums, kuras var aizstāt šo noteikto precī konkrētajā ģeogrāfiskajā tirgū, ņemot vērā pieprasījuma un piedāvājuma aizstājamības faktoru, preču pazīmes un lietošanas īpašības. Ziņojumā definēts viens konkrētās preces tirgus – benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus. Ņemot vērā līdzšinējo praksi, Konkurences padome piekrīt šādai konkrētās preces tirgus definīcijai. Konkurences likuma 1.panta 3.punkts nosaka, ka konkrētais ģeogrāfiskais tirgus ir ģeogrāfiska teritorija, kurā konkurences apstākļi konkrētās preces tirgū ir pietiekami līdzīgi visiem šā tirgus dalībniekiem, un tādēļ šo teritoriju var nošķirt no citām teritorijām. Ziņojumā identificēti divi konkrētie ģeogrāfiskie tirgi: (1) Pļaviņas un tās tuvākā apkārtnē un (2) Valsts nozīmes autoceļš E22 posmā Rīga – Rēzekne.

Ievērojot līdzšinējo praksi, Konkurences padome piekrīt konkrētā ģeogrāfiskā tirgus – Pļaviņas un tās tuvākā apkārtnē, definīcijai. DUS „Pie apvedceļa” atrodas pie Pļaviņu apvedceļa, kas ir valsts nozīmes autoceļa A6 posms. Konkurences padome sava 11.10.2006. lēmuma Nr.114¹ 3.punktā noteica, ka pietiekami līdzīgi konkurences apstākļi pastāv tirgus dalībniekiem, kuru DUS izvietoti pie autoceļa A6 posmā Rīga – Jēkabpils, tādējādi tas nodalāms kā atsevišķs konkrētais ģeogrāfiskais tirgus. Konkurences padomes rīcībā nav informācijas, ka šīs lietas izpētes laikā būtu mainījušies piedāvājuma un pieprasījuma puses faktori, lai konkrēto ģeogrāfisko tirgu definētu atšķirīgi.

Ņemot vērā iepriekš minēto, Konkurences padome kā konkrētos tirgus lietā nosaka:

1. Benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus Pļaviņās un tās tuvākajā apkārtņē;
2. Benzīna un dīzeļdegvielas mazumtirdzniecības tirgus autoceļa posmā no Maskavas un Krustpils ielu krustojuma Rīgas pilsētas administratīvajā teritorijā līdz Maskavas ielas beigām un valsts nozīmes autoceļa A6 posmā Rīga – Jēkabpils, ieskaitot autoceļa A6 posmu Jēkabpils pilsētā (turpmāk – Autoceļš posmā Rīga – Jēkabpils).

5. Apvienošanās ietekmes uz tirgu izvērtējums

5.1. Pļaviņas un tās tuvākā apkārtnē

Konkrētajā tirgū darbojas SIA „OS Operators” (1 DUS), SIA „RNS-D” (1 DUS), AS „Virši-A” (1 DUS). Veicot darbību no SIA „OS Īpašumi” iznomātajā DUS, SIA „OS Operators” tirgus daļa pēc realizētā benzīna un dīzeļdegvielas apjoma konkrētajā tirgū 2007.gada 1.pusgadā bija zemāka par 15%, SIA „RNS-D” tirgus daļa bija zemāka par 60%, bet AS „Virši-A” zem 40%. SIA „OS Operators” tirgus daļa ir ievērojami mazāka kā SIA „RNS-D” un AS „Virši-A”, turklāt Lukoil līdz šim konkrētajā tirgū darbību nav veicis. Lukoil

¹Lēmums Nr.114 (11.10.2006.) lietā Nr.1432/06/05/13 „Par SIA „LUKoil Baltija R” 12.06.2006. ziņojumu par apvienošanos”

konkrētajā tirgū pārņems SIA „OS Operators” tirgus daļu, tādējādi apvienošanās rezultātā koncentrācijas izmaiņas konkrētajā tirgū nebūs būtiskas, kā arī Lukoil tajā neveidosies dominējošais stāvoklis.

5.2. Autoceļš posmā Rīga – Jēkabpils

Konkrētajā tirgū darbību veic SIA „Aparts” (1 DUS), Lukoil (3 DUS), SIA „East-West Transit (3 DUS), SIA „JLA” (1 DUS), SIA „Salas T” (1 DUS), SIA „Neste Latvija” (2 DUS), SIA „OS Operators” (4 DUS), SIA „Astarte-Nafta” (2 DUS), SIA „Elama B” (1 DUS), SIA „Vektors V” (2 DUS), A/S „Virši-A” (2 DUS), SIA „Stārastāni” (1 DUS), SIA „RNS-D” (2 DUS), SIA „Latvija Statoil” (2 DUS), SIA „RusLatNafta” (1 DUS), SIA „Darzbet” (1 DUS). Tirgus dalībnieku realizētie degvielas apjomi un no degvielas gūtais apgrozījums un tirgus daļas redzamas 1. un 2.tabulā.

1.tabula. Realizētais benzīna un dīzeļdegvielas apjoms (l) un tirgus daļas

Komersants	2005	%	2006	%	2007. 1.pusgads	%
SIA "Darzbet"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Aparts"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Lukoil Baltija R"	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20
MPVAS "Latvijas Nafta"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "East West Transit"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "JLA"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Salas T"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Liepiņš"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "Neste Latvija"	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20
SIA "OS Operators"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "OS Operators" (DUS "Pie apvedceļa")	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA „Astarte-Nafta”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Elama B"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA Vektors V”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
AS "Virši-A"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Stārastāni"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5

SIA "RNS-D"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Latvija Statoil"	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20	(*)	(*) <30
SIA "RusLatNafta"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
Kopā	(*)	100	(*)	100	(*)	100

2.tabula. Aproģizjums (Ls) no benzīna un dīzeļdegvielas realizācijas un tirgus daļas

Komersants	2005	%	2006	%	2007. 1.pusgads	%
SIA "Darzbet"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "Aparts"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Lukoil Baltija R"	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20
MPVAS "Latvijas Nafta"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "East West Transit"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "JLA"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Salas T"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Liepiņš"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
SIA "Neste Latvija"	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20
SIA "OS Operators"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "OS Operators" (DUS "Pie apvedceļa")	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA „Astarte-Nafta”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Elama B"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA Vektors V”	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <5
AS "Virši-A"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Stārastāni"	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5	(*)	(*) <5
SIA "RNS-D"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
SIA "Latvija Statoil"	(*)	(*) <20	(*)	(*) <20	(*)	(*) <30
SIA "RusLatNafta"	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10	(*)	(*) <10
Kopā	(*)	100	(*)	100	(*)	100

Pēc iegūtā apgrozījuma no degvielas realizācijas Lukoil tirgus daļa konkrētajā tirgū 2006.gadā, salīdzinot ar 2005.gadu, samazinājusies par 1,7%. 2007.gada 1.pusgadā Lukoil tirgus daļa bija zem 20% (*). Izmantojot SIA „OS Īpašumi” aktīvus, SIA „OS Operators” tirgus daļa 2006.gadā un 2007.gada 1.pusgadā bija zem 5%. Pēc apvienošanās teorētiski Lukoil tirgus daļas pieaugums būs neliels. Pēc apvienošanās SIA „OS Operators” turpinās darbību konkrētajā tirgū ar tirgus daļu zem 10% (*). Konkrētajā tirgū darbojas tādi spēcīgi tirgus dalībnieki kā SIA „Latvija Statoil” ar tirgus daļu zem 30% (*), SIA „Neste Latvija” – zem 20% (*), AS „Virši-A” ar tirgus daļu zem 10% (*) un astoņi tirgus dalībnieki ar tirgus daļām no 1 – 6%. Rīgas virzienā DUS „Pie apvedceļa” tuvākā Lukoil DUS atrodas Rīgas ielā 116, Ogrē, bet Jēkabpils virzienā Latgales ielā 42, Jēkabpilī. Ņemot vērā iepriekš minēto, Konkurences padome secina, ka nelielais Lukoil tirgus daļas pieaugums konkrētajā tirgū nerada būtiskas koncentrācijas izmaiņas un konkurences samazinājumu tajā.

Ievērojot Konkurences padomes 20.06.2007. lēmuma Nr. 71² 3.7.punktā noteikto, Latvijas degvielas mazumtirdzniecības tirgū pastāv oligopols, ko veido Statoil, Neste un Lukoil, kuri Latvijas degvielas mazumtirdzniecības tirgū ieņem kolektīvu dominējošo stāvokli. Lēmumā Nr.71 Konkurences padome konstatēja, ka degvielas mazumtirdzniecības tirgū pastāv divi konkurences līmeņi: (1) konkurence starp oligopola dalībniekiem un (2) konkurence starp oligopola dalībniekiem un pārējiem degvielas mazumtirgotājiem.

Lukoil, Statoil un Neste kopējā tirgus daļa konkrētajā tirgū 2007.gada 1.pusgadā bija zem 70%. Apvienošanās rezultātā Lukoil un oligopola dalībnieki kopā teorētiski iegūst nelielu tirgus daļas pieaugumu (*), tādēļ nevar uzskatīt, ka apvienošanās radītu būtisku konkurences ierobežojumu un koncentrācijas izmaiņas konkrētajā tirgū. Lukoil atrašanās kolektīvā dominējošā stāvoklī kopā ar Statoil un Neste, kā noteikts Konkurences padomes lēmumā Nr.71, situācijā, kad Lukoil palielina tirgus daļu konkrētajā tirgū, nerada konkurenci ierobežojošus faktoros Latvijas mērogā attiecībā pret citiem tirgus dalībniekiem, ja šāds stāvoklis tirgū netiek ļaunprātīgi izmantots.

Ņemot vērā, ka Statoil, Neste un Lukoil degvielas mazumtirdzniecības tirgū Latvijā ieņem kolektīvu dominējošo stāvokli, Lukoil ir īpaša atbildība par to, lai tas neierobežotu konkurenci jebkurā konkrētajā tirgū, jo kā noteikts Konkurences padomes lēmuma Nr.71 8.3.punktā: „(..) saskaņā ar Eiropas Kopienas tiesas iedibināto principu *Michelin* lietā³, uzņēmumam, kas atrodas dominējošā stāvoklī, neatkarīgi no tā, kā šis dominējošais stāvoklis ir izveidojies, ir īpaša atbildība par to, lai ar savu darbību, t.sk. cenu politiku, šis uzņēmums neierobežotu konkurenci tirgū un nekaitētu patērētājam.”

² Lēmums lietā Nr. 460/06/05/6 „Par Konkurences likuma 11. panta pirmās daļas ģenerālklausulas un 1. punkta, 13. panta ģenerālklausulas un 4. punkta un 18. panta iespējamo pārkāpumu SIA „Latvija Statoil” un SIA „Neste Latvija” un 13. panta ģenerālklausulas un 4. punkta iespējamo pārkāpumu SIA „Lukoil Baltija R” darbībās”

³ N.V. Nederlandsche banden – industrie – Michelin v Commission of the European Communities, Lieta Nr. 322/81, 57.punkts.

Ņemot vērā iepriekš minēto un pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 5.punktu, 15.panta pirmās daļas 3.punktu un otrās daļas 1.punktu, 16.panta pirmo, otro un ceturto daļu, Konkurences padome

nolēma:

atļaut SIA „Lukoil Baltija R” un SIA „OS īpašumi” apvienošanu, kas paredzēta, SIA „Lukoil Baltija R” iegūstot tiesības izmantot SIA „OS īpašumi” aktīvus – degvielas uzpildes staciju, kas atrodas „Pie apvedceļa”, Aiviekstes pagastā, Aizkraukles rajonā.

Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā rajona tiesā saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas.

(*) – Ierobežotas pieejamības informācija

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme